

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 244

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 23 maart 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Doelse Kogge - Conservering en restauratie

Bij werken aan het Deurganckdok in Doel in september 2000 werden de resten ontdekt van een schip van het type 'kogge', waarvan er slechts een 20-tal exemplaren in Europa teruggevonden werden. De 'Doelse Kogge', zoals het schip sinds de vondst bekend staat, werd gedateerd op het jaar 1325.

Omdat duidelijk was dat het om een belangrijke archeologische vondst ging, werden meteen voorzorgen genomen inzake conservering. Na de opgraving werden de resten geborgen en opgeslagen in 33 speciaal daartoe ontworpen metalen containers. In 2010 bracht men container per container naar het Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout waar de sanering van de containers en houtresten kon gebeuren. Sinds september 2014 is de onderzoeksfase van de 'Kogge' afgelopen.

Na onderzoek is gebleken dat de bewaringstoestand van het hout goed genoeg is om de 'Kogge' te conserveren, reconstrueren en tentoon te stellen aan het publiek. Hiervoor moet eerst al het hout ontzout en met chemicaliën behandeld worden. Dit proces vond tot dusver plaats in een loods op het Eilandje, die volledig aangepast en uitgerust is voor deze klus. Na de reconstructie zou het tentoongesteld worden in het nieuwe Maritiem Museum op het droogdokkeneiland.

Op 3 februari vond een overleg plaats tussen de stad Antwerpen, het Gemeentelijk Havenbedrijf, Afdeling Maritieme Toegang en het Agentschap Onroerend Erfgoed, over de verdere plannen met de 'Kogge'. Ik verneem dat er denkpluizen zijn om de 'Kogge' te verhuizen naar een nieuwe locatie voor de duur van de restauratie.

1. Wat waren de conclusies van het overleg van 3 februari, specifiek omtrent de huisvesting van de 'Kogge' op korte en lange termijn?
2. Is het reeds duidelijk of de 'Kogge' moet verhuizen naar een nieuwe locatie? Zo ja, om welke reden? Wie neemt de kosten op zich voor de eventuele verhuis en aanpassing van de nieuwe locatie in functie van de behandeling van het hout? Hoeveel bedragen deze kosten?
3. Wie staat in voor bewaring en bewaking van dit waardevolle erfgoed op de eventuele nieuwe locatie? Hoeveel bedragen deze jaarlijkse kosten?

4. Wat is de planning van de verdere behandeling, reconstructie en uiteindelijke definitieve tentoonstelling van de Kogge in het Maritiem Museum in Antwerpen?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 244 van 23 maart 2017

van **MANUELA VAN WERDE**

1. De huidige loods van de Kogge wordt afgebroken in september/oktober 2017. De verhuisbeweging van de Kogge bestrijkt ongeveer 3 maanden. Tijdens de maanden juni, juli en augustus worden de containers en klimaathutten van de Kogge van de huidige loods naar de nieuwe locatie getransporteerd.

De nieuwe locatie is gesitueerd aan de droogdokken GD028 en beslaat twee loodsen. Werkzaamheden aan deze loodsen zijn noodzakelijk om de veiligheid en een goede werking te kunnen garanderen tijdens de duur van de conservatiebehandeling (tot 2023). De oplevering van deze aangepaste loodsen valt in juni 2017.

Een situering en foto's van de nieuwe locatie zijn als bijlage aan dit antwoord bijgevoegd.

2. Afdeling Maritieme Toegang (AMT) lichtte tijdens het overleg toe dat Riolink begin 2018 start met de bouw van een vizelgemaal. De werken aan de Royersluis gaan van start begin 2019. Deze twee bouwprojecten bezetten de zone waarop de huidige loods van de Kogge staat. De afbraak van deze SKB loodsen staat ingepland voor september/oktober 2017. Voor de sloop van deze loodsen moet de Kogge dus verhuisd zijn.

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en de Stad Antwerpen stellen deze nieuwe locatie ter beschikking en zorgen voor de noodzakelijke werken aan deze locatie voor het conserveren van de Kogge. Hoeveel de stad en het Gemeentelijke Havenbedrijf budgetteerd voor deze werken is mij niet bekend. Het agentschap Onroerend Erfgoed organiseert en financiert de verhuisbeweging van de huidige loods naar de nieuwe conservatieloods. Het nodige bedrag van 100.000 euro voor de verhuisbeweging is opgenomen in de begroting.

3. Het agentschap Onroerend Erfgoed blijft ook op de nieuwe locatie de conservatie opvolgen en uitvoeren. De conditie van het hout wordt steeds nauw gemonitord en indien noodzakelijk worden er passieve ingrepen uitgevoerd. Er kan gesteld worden dat het hout van de Kogge in goede staat is.

Het aspect veiligheid werd meegenomen tijdens de onderhandelingen voor de aanpassingswerken. De nieuwe loodsen zijn gesloten en niet toegankelijk voor onbevoegden.

Betreffende de kosten voor conservatie wordt verwezen naar het antwoord op de schriftelijke vraag 409 van 5 september 2016. De jaarlijkse kost voor conservatie wordt geraamd op 68.500 euro.

4. De behandeling waarbij ijzerionen uit het hout diffunderen gaat onmiddellijk na de verhuisbeweging van start. Deze omvat 5 wisselbaden en duurt 1 jaar. Hierop volgt de impregnatie met polyethyleenglycol 2000 (PEG). Elk half jaar wordt de concentratie met 10% verhoogd tot het maximum van 50% PEG. Vanaf 2021 zal de concentratie van het impregnatieproduct verhogen door de verdamping van water. Er wordt ingeschat dat deze periode ongeveer 2 jaar zal duren. Vanaf 2023 is het hout

van de Kogge geconserveerd en kan de reconstructie van het schip van start gaan. Aangezien er voorbereidende studies dienen te gebeuren, kan er nog geen inschatting naar de timing van reconstructie en tentoonstellen gebeuren.

ACTIVITEIT	PERIODE
Ontijzeren	2018-2019
Impregnatie PEG tot 50%	2019-2021
Verdamping tot 85%	2021-2023
Start reconstructie	2023

BIJLAGE

Situering en foto's van de nieuwe locatie